

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 14.10.2007

Číslo: Ročník 17 (2007), Číslo 3

Sekce: Naše téma

Název článku: Knihovnu dělá knihovník

Autor: Kateřina Hubertová

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=857>

Knihovnu dělá knihovník

Kateřina Hubertová

Jak už to tak bývá, za vším hledej člověka. Za tím dobrým i za tím špatným. Z práce dobrého knihovníka může knihovna žít i několik let po tom, co se situace změnila a knihovnu již spravuje knihovník horší, až špatný. A naopak po špatném knihovníkovi se následky novému knihovníkovi též neodstraňují lehce a trvá to někdy i dost dlouhou dobu. Zkrátka je to o lidech. Kde se sejdou, je hej! A kde se "sejdou", je ouvej...

Na první pohled poznáte, kde knihovníka práce baví, "knihovničím" pro svou vášeň, miluje knihy, čtení a kontakt s lidmi. Zrovna tak poznáte, kdo je knihovníkem omylem. Kdo se k této funkci dostal neblahou shodou okolností nebo z donucení. Někdy totiž je knihovna součástí úvazku pracovníka obecního úřadu. No a co když onen úředník ani nečte? Nezajímají ho rozervané osudy románových hrdinů? Co když knihovna neuspokojuje ani dalšími poznatky z oboru jeho koníčků? Co když má vyloženě negativní vztah k časopisům? Přesto je knihovník... Tedy pokud opravdu chce být i zaměstnán na obecním úřadě.

Taky se stane, že se knihovníkem stává pověstný převozník, který jistě v dobré víře přebírá knihovnické veslo a s napětím jen vyhlíží, komu ho předat. Nemyslete, tohle se stává poměrně často. V knihovnické nouzi starosta na záskok do knihovny přesvědčí ledasjakou dobrou duši a může to pak být ku trápení všech.

Práce metodika je ve své podstatě dlouhodobým výzkumem v oboru kategorizace knihovníků a přílehlých živočišných skupin s přihlédnutím ke geografickým, morfologickým a genetickým zvláštnostem oblasti. Velmi, ale opravdu velmi zjednodušeně se knihovníci dají rozdělit do dvou kategorií. Knihovník dobrý a knihovník špatný. V každé z těchto skupin se však vyskytuje více druhů a poddruhů, které mají shodné znaky a typické chování.

Pokus o základní kategorizaci knihovníků:

"zanicnemůžu"

Bohužel často se vyskytující sorta knihovníků, kteří oplývají velkou výmluvností při zdůvodňování podprůměrných statistických výsledků knihovny. Obvykle se celý svět spřáhl a těmto knihovníkům hází klacky pod nohy, protože oni fakt dělají a chtěli by... Všechny problémy a nedostatky vznikly bez jejich přičinění a proti jejich vůli.

"musílek"

Typ již zmiňovaný. Knihovnu nechce, je však nucen okolnostmi (mnohdy těžce uvěřitelnými) pozici knihovníka alespoň nějakou dobu vykonávat. Jeho činnost se omezuje pouze na nedbalé docházení do knihovny ve stanovenou dobu a naprostý nezájem o cokoliv, co i jen vzdáleně knihy a knihovnu připomíná.

"všudybýlek-všeználek"

Jelikož už všude byl a vše viděl, může o tom hodiny a hodiny poučovat kohokoliv... Samozřejmě rozumí i knihovnické profesi a nic mu nedělá vrásky. Aniž by se pokoušel o získání informací z knihovnictví, vymýšlí vlastní výpůjční protokol, systém řazení knihovního fondu... Někteří jdou ve své drzosti až k pokusu tento svůj novátorský čin náležitě zpeněžit.

"profesionál" (snadno zaměnitelný s všudybýlkem-všeználkem)

Obvykle se jedná o vysokoškolsky vzdělaného jedince přímo z oboru či z oboru příbuzného, často o absolventa pedagogiky. Tito jedinci opravdu mají znalosti z knihovnictví, proto se zuřivě brání jakémukoliv jinému názoru, radě, pokroku či novátorství. Jejich knihovny se obvykle nevyznačují vysokými výpůjčkami či počtem čtenářů.

"mladistvý idealista"

U tohoto druhu je třeba použít maximální citlivost při stahování do reality tak, aby jedinec nebyl skutečností natolik znechucen, že by to vedlo k jeho rozhodnutí knihovníkem se vůbec nestat.

"mamina"

Typ schopný soustředit kolem sebe jedince podobných zájmů a problémů, většinou schopný najít pro takto vzniklou skupinku v knihovně vhodné uplatnění. Kolem se vyskytuje většinou různě velká tlupa potomků rozdílného věku. Tato komunita mívá na metodika i různé dotazy a potřeby, jejichž řešení se domáhá s velkou razancí. Potřebují další literaturu, nápady, povzbuzení... Tento typ léty plynule mění přidruženou skupinu a aktivity s ní spojené, často ústí do klubu důchodců pracujícího při knihovně.

"tichá voda"

Člověk zvyklý všude (tedy i v knihovně) pracovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Skromný, nenápadný, takže se o jeho aktivitách (i významných a hojných) nikdy nedozvíte z žádného dotazníku, statistiky či výkazu. Dělá a nechlubí se, protože to považuje za samozřejmé a všude takové. Je snadno ho přehlédnout. O to cennější je jeho práce, která bývá tou nejlepší, kterou lze v knihovnách najít.

"guru/obrozenec"

Bývají to přirozeně inteligentní lidé mnoha zájmů a širokého rozhledu. Přestože jedince tohoto typu vyhledáváme a do každé obce bychom ho přáli, nebývá jeho výskyt příliš hojný. Při vyhledávání doporučujeme užít dotazy typu: Kdo v obci o všem ví? Za kým si lidé chodí jen tak popovídat o životě nebo svěřit svoje trable? Kdo se stará o kroniku, historii, event. kostel, historické památky... (dosad' dle konkrétní situace...)? Pokud se vám podaří takovou osobu najít, obvykle zjistíte, že se jedná o skromného šlechtice ducha, který je knihovníkem od přírody. Od "tiché vody" se odlišuje tím, že jeho aktivity už prostě přehlédnout nelze.

Bohužel i skvělým knihovníkům se stává, že odejdou síly, elán, motivace... a nastane syndrom vyhoření. Vymýšlím si? Ano i ne.

Knihovnou můžeme myslet kus nábytku či prostor na odkládání knížek. A v mnoha případech to tak skutečně je. Dobrou knihovnu však nedělá nový nábytek či moderní technika, ale živý Člověk s velkým Č!

Vzkaz knihovníkům: Možná jste se někdo v předcházejícím článku poznal. Ale taky to třeba vůbec nebylo o Vás.

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz · studovna@svkhk.cz · <http://www.svkhk.cz>